



טבת תשפ"א
2020/דצמבר/29

ענף הפרחים במחוז הנגב
דו"ח לשנת תשפ"א – 2020

שוש ויצמן ויאיר נשרי

אזור הנגב מכסה מבחינת שטחו את כל השטח הגיאוגרפי שבין שפיר בצפון לאילת. בפועל, קצה גידול הפרחים הדרומי הוא בדרום הערבה התיכונה במושב פארן. הגידולים המובילים באזור הם פרח שעווה, ורדים, רוסקוס ואקליפטוס. הגידולים הדומיננטיים בנגב הם פרח השעווה וורדים; ובערבה - החמנית והליזיאנטוס, ושכיחים פחות הם הרוסקוס והאקליפטוס.

הדרכה

במחוז שני מדריכים: שוש ויצמן ויאיר נשרי. יאיר נשרי משמש כמדריך מחוזי בנגב המערבי ובערבה; ושוש ויצמן מדריכה מחוזית בלכיש ובנגב.

הדרכה שוטפת - שוש ויאיר מחלקים ביניהם את ההדרכה בעיקר לפי אזור גיאוגרפי, כשהגידולים עשויים להיות זהים. כל מדריך מתמחה גם בגידולים מסוימים, ובמקרים אלה לא נשמרים גבולות האזור הגיאוגרפי (כך למשל, בוורדים ובלזיאנטוס).

הפצת הידע המקצועי, כמו הנחיות גידול תקופתיות, נעשית באמצעות הדוא"ל, והן מועברות גם לאתר שה"מ. דרך הפצה נוספת היא בוואטסאפ, בקבוצות מגדלים ספציפיות. עלון הפרחים של תחום פרחים מרכז ידע מכלל מדריכי הפרחים, חוקרים ומו"פים. מידע בתחום מופץ גם על ידי מועדון מגדלי ורדים ארצי ומועדון מגדלי רוסקוס מחוזי.

מחקר – מחקר בפרחים באזור נעשה בשלושה מו"פים: מו"פ ערבה תיכונה, מו"פ רמת נגב ומו"פ דרום בחבל אשכול, וכן במשקי החקלאים.

מו"פ ערבה תיכונה עוסק בנושאים שלהלן:

1. אקלום גידולים חדשים
2. מבחן בנושא תאורה פוטופריודית ותאורה פוטוסינטטית
3. ניסויים בריבוי גיאופיטים

מו"פ רמת נגב עוסק בנושא הזנת פרח שעווה.

מו"פ דרום עוסק בנושא אקלום זני אדמונית.

המחקר במשקי המגדלים מתמקד בנושאים:

1. תאורת לד פוטוסינטטית בוורדים
2. טיפוח קאלה אתיופיקה
3. צינור לילה באנרגיה המופקת מגז טבעי

אפשרויות לפיתוח

אזור הערבה מוגבל בעיקר לגידולי חורף או לגידולים רב-שנתיים המסוגלים להתמודד עם טמפרטורות קיצוניות (לימוניות, אסקלפיאס). כיווני הפיתוח הרלבנטיים בגידולים חדשים הם לאיתור גידולים הנהנים מטמפרטורות יום גבוהות בחורף ומעוצמות אור גבוהות.

הנגב הוא אזור טולרנטי למגוון רחב יותר של גידולים, ולכן כיווני הפיתוח בו בהקשר של פרחי קטיפה חדשים יכולים להיות גידולים למטעים פורחים או גידולים רב-שנתיים.

בהיבט של התקדמות טכנולוגית, עיקר המאמץ מוקדש לנושאים:

1. חיסכון באנרגיה, תוך מעבר לנורות לד להארת לילה בפרחים
2. גידול אדמוניות בנגב, תוך חיסכון בכוח אדם בעזרת גידול במקרים ובשינוע
3. בחינת השימוש בנורות לד בעוצמה גבוהה לצורך הטמעה (פוטוסינתיזה)
4. תחילת השימוש בקיטור לצורך חיטוי קרקע בחממות

בקרב יתחברו מגדלי ורדים אחדים למקור גז טבעי ביישובים שחר, מנוחה וניר בנים. החיבור לגז הטבעי ישמש לחימום החממות, תוך שמירה על איכות הסביבה, ובנוסף, ניצול החום ישמש ליצירת חשמל למגוון פעולות של החקלאים, כמו צינור ואוורור החממות בקיץ וקירור בתי האריזה.

בשנה הקרובה צפויים להבחן:

- שימוש במרסס חדש למשק רוסקוס. המרסס מותאם לגידול, בפיתוח "האחים-רז" ופרופ' גמליאל.
- מכונות לחיטוי בקיטור בגידול חרצית בקרקע.

נתונים פיזיים

רשימת גידולי הפרחים בנגב והערבה והיקפם בדונם (משוער), נכון לשנת 2020:

הגידול	נגב	ערבה
אסקלפיאס טוברוזה	12	7
אקליפטוס	150	
ארליה		
גרביליאה		
דלפניום	30	3
היביסקוס		4
ורדים	220	
ורוניקה		2
חמניה	35	450
חרצית	210	
טווידיה	12	10
טרכליום	60	70
כיסופית המדבר	40	
כלנית		1
ליזיאנטוס	150	130
לימוניום	35	55
מגינית		
מנתור	15	
משתלות לריבוי גיאופיטים		
נורית	18	1
נץ חלב	22	40
עדעד	3	45
פיטוספורום		
פלוקס	25	
פרח שעווה	1020	
ציפורן ברבטוס	8	
קלה	8	2
קספידיה	2	1
רוסקוס	385	
שושן וליליות	10	3
שרך עלה העור	0.5	
תגית	7	
סה"כ	1465.5	824